

SMB DEBATT

”Regeringen måste trycka på för en ambitiös färdplan för klimatfinansiering”

Lördagen den 10 oktober 2015, kl. 9.19

Utan finansiering är det omöjligt för många av världens länder att minska sina utsläpp och få till den omställning som måste ske, det skriver Anna Axelsson, Diakonia, och Martin Vogel, Svenska kyrkan.

Nyligen antogs 17 nya globala hållbarhetsmål av FN:s generalförsamling. Tillsammans pekar de ut färdriktningen mot en hållbar värld och ger världens ledare en gemensam målbild. En av förutsättningarna för hållbar utveckling är att vi klarar av att begränsa klimatförändringarna. Just nu pågår förberedelserna inför det avgörande klimattoppmötet, COP21 i Paris senare i år. Men när man summerar de åtgärder för utsläppsminskningar och klimatanpassning som världens länder nyligen presenterat, visar kompassriktningen mot tre graders uppvärmning. Det är oroväckande långt ifrån de två grader som är den politiskt överenskomna temperaturgränsen och som krävs för att undvika de mest katastrofala konsekvenserna.

I helgen håller Världsbanken och Internationella valutafonden, IMF, årsmöten i Perus huvudstad Lima. Sveriges biståndsminister Isabella Lövin (MP) och finansminister Magdalena Andersson (S) deltar. I Lima ska världens rika länder bland annat diskutera en färdplan för hur klimatfinansieringen till utvecklingsländerna ska ökas.

Redan vid COP15 i Köpenhamn 2009 lovade de rika länderna att klimatfinansieringen skulle skalas upp och nå 100 miljarder dollar per år till 2020. Hittills har utvecklingsländerna bara sett smulor av pengarna. Det är allvarligt eftersom det påverkar förtroendet mellan parterna i klimatförhandlingarna. Men framförallt påverkas förutsättningarna för att fattiga länder ska kunna klara att dels ställa om till en fossilfri ekonomi, och dels anpassa sig till de globala klimatförändringarna.

Dagens industrialiserade länder bär det största ansvaret för de utsläpp av växthusgaser som skett historiskt. Fortfarande finns den ekonomiska kapaciteten att betala för omställning och klimatanpassning i de rika länderna. Därför ligger det största ansvaret att finansiera den nödvändiga omställningen och anpassningen också på dessa länder. Samtidigt är flera snabbt växande ekonomier på väg att komma ikapp EU:s och USA:s utsläpp mätt per capita. Om temperaturhöjningen ska stanna under två grader krävs det en snabb energiomställning även i snabbväxande ekonomier och fattigare utvecklingsländer.

Effekterna av klimatförändringarna är redan kännbara i utvecklingsländer där människor som lever i fattigdom ofta saknar resurser, information och de nätverk som behövs för att anpassa sig till klimatförändringarnas effekter. Samtidigt är tillgång till modern energi, till exempel elektricitet, något som 1,3 miljarder människor fortfarande saknar. Utbyggnaden av energiförsörjning måste därför ske utan att utsläppen ökar och planeras så att den gynnar människor som lever i fattigdom.

Utvecklingsländernas planer och åtgärder för klimatanpassning och omställning behöver utformas så att FN:s nya hållbarhetsmål uppnås. Det betyder minska fattigdomen i alla dess dimensioner samtidigt som ekosystem bevaras, naturresurser används hållbart och utsläppen av växthusgaser minskar radikalt. Men eftersom åtgärderna kräver finansiella resurser, teknologi och kunskap, måste de rika ländernas löften om finansiering infrias. Först då kan utvecklingsländerna känna sig trygga med att ta på sig ett ökat ansvar för utsläppsminskningar.

Inför Världsbankens och IMF:s årsmöte i Lima är vårt budskap till biståndsminister Isabella Lövin och finansminister Magdalena Andersson att driva på för att:

- färdplanen för klimatfinansiering innebär ökade, tillräckliga och tillförlitliga bidrag till den Gröna klimatfonden, med tydliga datum, hela vägen fram till år 2020,
- åtminstone 50 procent av klimatfinansieringen viks för anpassning till det förändrade klimatet,
- klimatfinansieringen i så stor utsträckning som möjligt tas från offentliga medel,
- länderna enas om en tydlig och transparent definition av klimatfinansiering utan att pengarna tas från biståndet.
- tydliga steg framåt tas i diskussionen om innovativa mekanismer att mobilisera medel till klimatfinansiering

Det ligger i hela världens intresse att omställningen sker på global nivå men utan finansiering är det omöjligt för många av världens länder att minska sina utsläpp och få till den omställning som måste ske.

Anna Axelsson, klimatrådgivare, Diakonia

Martin Vogel, klimatpolitisk handläggare, Svenska kyrkans internationella arbete